

Hallituksen esitys ilmastolaiksi (HE 27/2022 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunta
9.3.2022

Ylijohtaja Leena Ylä-Mononen, ympäristöministeriö
Asiantuntija Karin Cederlöf, ympäristöministeriö

Hallituksen esityksen tausta

- Esityksen tavoitteena on varmistaa, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden viimeistään vuonna 2035
- Uudistuksella toteutetaan hallitusohjelman kirjaukset lain uudistamisesta
- Valmisteluun on osallistunut laajasti eri tahoja
 - Valmistelun tukena on ollut ympäristöministeriön johtama virkamiestyöryhmä
 - Valmistelutyössä on kuultu laajasti kansalaisia, erityisesti lapsia ja nuoria sekä saamelaisia
 - Esitys oli lausuntokierroksella viime kesänä ja lausuntoja annettiin lähes 450

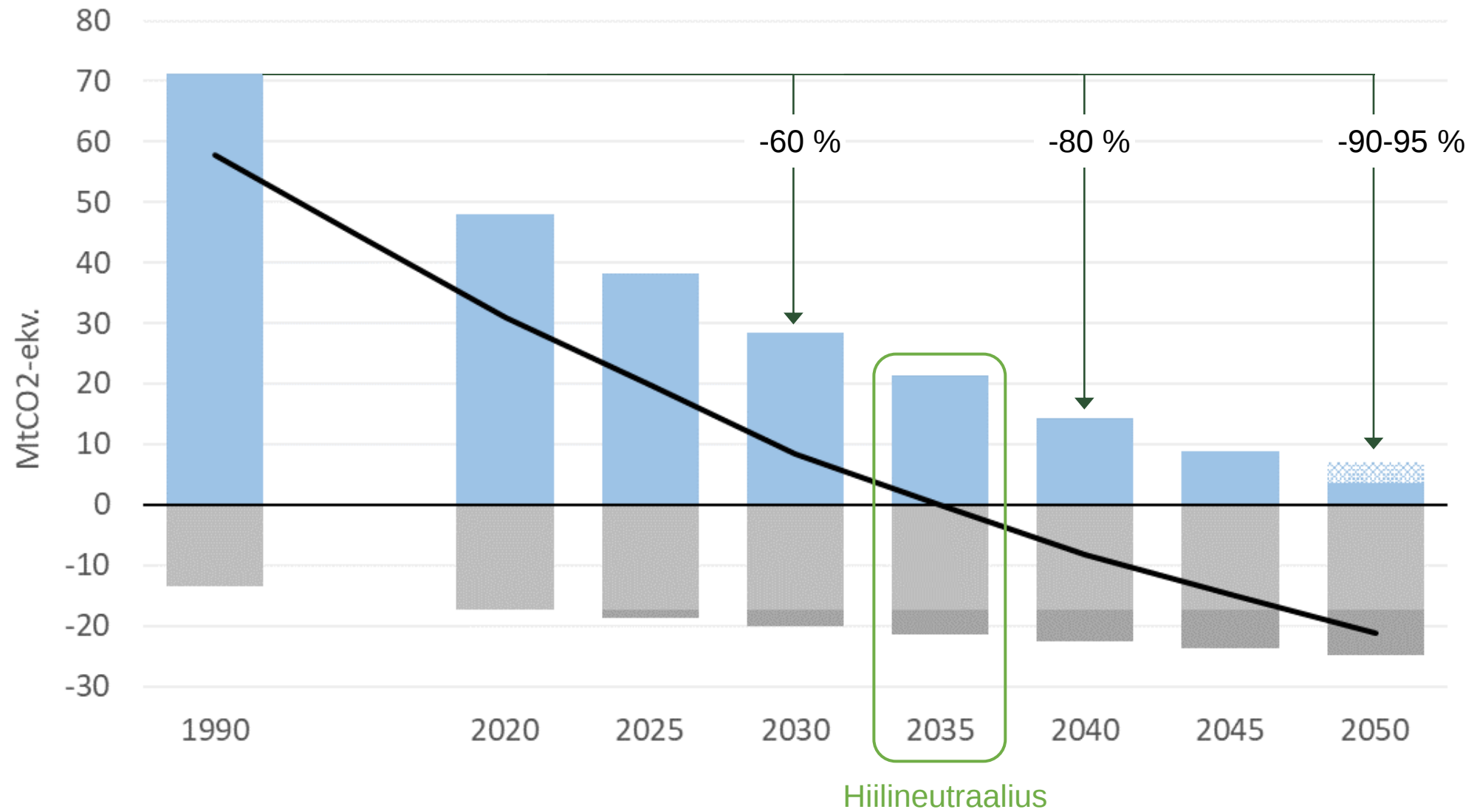

Suomen uudet ilmastotavoitteet

- Lakiin lisätään **hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035**, nielujen vahvistamistavoite ja tavoite hiilinegatiivisuudesta vuoden 2035 jälkeen
- Lisätään myös uudet **päästövähennystavoitteet***:
 - 60 % vuoteen 2030 mennessä
 - 80 % vuoteen 2040 mennessä
 - 90 % vuoteen 2050 mennessä pyrkien kuitenkin 95 % tasoon
- Päästövähennystavoitteet pohjautuvat Suomen ilmastopaneelin suositukseen, ohjaavat pitkäjänteisyyteen ja velvoittavat yli vaalikausien

*päästövähennystavoitteet verrattuna vuoden 1990 tasoon.

■ Päästöt ■ Nielu ■ Lisäiset poistot — Nettopäästöt

Ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän laajentaminen

- Ilmastopolitiikan suunnitelmat ovat lain tärkein keino tavoitteiden saavuttamiseksi
- Voimassa oleva laki käsittää kolme suunnitelmaa:
 - Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) / YM
 - Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma / TEM
 - Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma / MMM
- Uutena suunnitelmana lakiin lisätään **maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma**, jonka valmistelusta vastaa maa- ja metsätalousministeriö
- Lisäksi täsmennetään suunnitelmien sisältövaatimuksia

Saamelaidsten oikeuksien edistämisen

- Perustetaan uusi **saamelainen ilmastoneuvosto**
 - riippumaton asiantuntijaelin
 - tukee suunnitelmien valmistelua
- Lakiin lisätään myös yleinen säännös saamelaidsten oikeuksien huomioon ottamisesta suunnitelmien valmistelussa
- Lisäksi suunnitelmaa valmisteltaessa on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa
- Ilmastonmuutos etenee nopeammin pohjoisilla leveysasteilla, ja näin ollen ilmastonmuutoksen vaikutukset kohdistuvat erityisellä tavalla saamelaisiin.

Muita esityksen keskeisiä uudistuksia

- Eduskunnalle vuosittain toimitettavan **ilmastovuosikertomuksen** sisältövaatimuksia täsmennetään. Siitä tulee kattavampi ja lisäksi sen suhdetta seurantajärjestelmään ja lisätoimiin selkeytetään.
- **Ilmastopaneelin** tehtäviä ja toimikautta täsmennetään
- **Osallistumista** ja tiedonsaantia koskevaa sääntelyä tarkennetaan
 - Säädetään esimerkiksi ilmastovuosikertomuksesta tiedottamisesta
- Jatkossa lain ja suunnittelujärjestelmän tavoitteena on myös varmistaa **ilmastotoimien oikeudenmukaisuus ja kestävä kehitys**
 - Oikeudenmukaisuuteen liittyy muun muassa reilu siirtymä sekä tulevien sukupolvien oikeuksien huomioon ottaminen

Seuraavat askeleet

- Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2022
- Valmistellaan myös kaksi valtioneuvoston asetusta:
 - Ilmastopaneeli (paneelin kokoonpano, jäsenten toimikausi jne.)
 - Saamelainen ilmastoneuvosto (ilmastoneuvoston toimikausi, jäsenten valinta jne.)
- Lisäksi valmistellaan ilmastolain muuttamista koskeva hallituksen esitys, joka on tarkoitus antaa syksyllä 2022
 - Se koskisi kuntien/alueiden ilmastosuunnitelman laatimisvelvoitetta sekä ilmastolain muutoksenhakusääntelyä

Kiitos!

